

Natalia MOGOL, Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală:

Sistemul Indicațiilor Geografice oferă multiple avantaje, rămâne doar să le valorificăm

Sistemul de protecție a Indicațiilor Geografice, Denumirilor de Origine și a Specialităților Tradiționale Garantate (despre semnificația cărora ați aflat în numărul Iulie, pag.14) este încă într-un continuu proces de consolidare la nivel național, iar avantajele acestora sunt abia percepute. De fapt, fiind o garanție a calității și valorii produselor, aceste tipuri de obiecte ale proprietății intelectuale reprezintă un instrument cu mare putere de promovare pe piața internațională, iar producătorii care sunt parte a sistemului de protecție beneficiază de multiple avantaje economice.

În contextul importanței cunoașterii procedurilor, contribuției la eficientizarea și simplificarea acestora la nivelul produselor agroalimentare, Mișcarea Ecologistă din Moldova implementează proiectul „Acordul privind Zona de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (DCFTA) - prevederi consacrate indicațiilor geografice pentru produsele agroalimentare: un impuls pentru parteneriate bazate pe dezvoltarea rurală în cadrul Parteneriatului Estic”, în parteneriat cu organizații neguvernamentale din Georgia, Ucraina și Armenia.

Am solicitat un interviu dnei Natalia Mogol, șef-adjunct Direcție Mărci și Design Industrial, Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI), pentru a puncta anumite realități și a îndemna producătorii locali să valorifice potențialul tradițiilor multiseculare în domeniul agriculturii, cu condiții climatice favorabile și fertilitate naturală înaltă a solurilor, prin înregistrarea produselor cu Indicații Geografice, Denumiri de Origine și Specialități Tradiționale Garantate.

- Dnă Natalia Mogol, care este situația la zi în Republica Moldova privind Sistemul Indicațiilor Geografice, în mod special Indicațiile Geografice Protejate pentru produsele agroalimentare?

- Deși ar fi benefic dezvoltării țării noastre, Sistemul Indicațiilor Geografice încă nu a prins rădăcini în Republica Moldova. Acest fapt se datorează atât lipsei de interes din partea producătorilor, cât și insuficienței măsurilor întreprinse de autoritățile publice ale țării noastre în vederea promovării sistemului indicațiilor geografice. În pofida faptului că avem un cadru legal cu privire la protecția Indicațiilor Geografice, armonizat cu legislația Uniunii Europene, rezultatele înregistrate de producătorii autohtoni sunt modeste. Astfel, la început de iulie 2016, în Republica Moldova erau protejate 15 Indicații Geografice înregistrate pe cale națională. Acestea sunt distribuite în felul următor: două Denumiri de Origine („Ciumai” și „Romanești” pentru vinuri), șase Indicații Geografice autohtone („Codru”, „Valul lui Traian”, „Ștefan Vodă” pentru vinuri; „Divin” pentru distilat de vin învechit; „Rachiu de caise de Nimoreni” și „Dulceață de petale de trandafir de Călărași”) și șapte Denumiri de Origine străine.

Așadar, dintre cele șase Indicații Geografice autohtone protejate pe teritoriul R. Moldova, doar o indicație geografică se referă la alte produse decât cele alcoolice.

La fel, în conformitate cu prevederile Aranjamentului de la Lisabona, pe teritoriul Republicii Moldova sunt protejate 899 Denumiri de Origine, precum și 3494 Denumiri de Origine și Indicații Geografice protejate în virtutea Acordului de Asociere MD-UE.

De asemenea, actualmente, la examinarea, la AGEPI se află două cereri, una pentru Denumirea de

Origine „Brânză de Popeasca” și a doua pentru Indicația Geografică „Zăbriceni” pentru flori și frunze utilizate ca înlocuitori de ceai.

- Ați menționat că avem doar 15 Indicații Geografice înregistrate pe cale națională. Care sunt în opinia Dvs. principalele provocări în vederea dezvoltării acestui concept?

- Un factor esențial este faptul că Sistemul Indicațiilor Geografice este unul nou pentru Republica Moldova, iar complexitatea acestuia implică unele dificultăți la consolidarea lui.

În opinia mea, principalele impedimente pentru dezvoltarea sistemului indicațiilor geografice în Republica Moldova sunt: gradul redus de cunoaștere a Sistemului Indicațiilor Geografice atât de mediul privat, cât și de cel public; promovarea insuficientă a conceptului de produs cu Indicație Geografică - consumatorul mediu din Republica Moldova nu înțelege avantajele oferite de produsele cu Indicație Geografică Protejată; dificultatea de a întreprinde unele acțiuni colective conjugate atât din partea autorităților, cât și din partea producătorilor (ne este greu să lucrăm în echipă).

- Cum apreciați interesul producătorilor locali față de acest sistem de protecție a produselor?

- Pentru început, să precizăm că Sistemul Indicațiilor Geografice oferă multiple avantaje pentru toți actorii implicați în sistem și este important să le valorificăm: producătorii obțin un mecanism eficient de diferențiere a produselor și, concomitent, de fidelizare a clientelei; consumatorii au acces la un sistem de calitate credibil garantat de către producător și de către stat; statul realizează beneficii de pe urma creșterii cantitative și valorice a consumului de produse autohtone. Multiplele avantaje oferite de sistemul indicațiilor geografice sunt confirmate și de practica internațională. Astfel, conform unui studiu realizat la nivelul Uniunii Europene, produsele care poartă Indicație Geografică sunt vândute la un preț ce depășește uneori de 2-3 ori prețul aceluiași produs care însă nu beneficiază de acest însemn.

Așadar, în comparație cu avantajele oferite de sistemul indicațiilor geografice, interesul producătorilor locali este unul derizoriu.

- Care este rolul AGEPI în ceea ce privește Indicațiile Geografice Protejate? Sunt organizate anumite activități de popularizare a Sistemului Indicațiilor Geografice în Moldova?

- Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală este oficiul național în domeniul protecției proprietății intelectuale și unica autoritate care acordă pe teritoriul Republicii Moldova protecție juridică Indicațiilor Geografice, Denumirilor de Origine și Specialităților Tradiționale Garantate în condițiile legii. De mai mulți ani, în vederea impulsării dezvoltării Sistemului Indicațiilor Geografice, AGEPI întreprinde numeroase măsuri de promovare a Sistemului Indicațiilor Geografice în rândul producătorilor, organizează cursuri/training-uri gratuite pentru reprezentanții autorităților publice implicate în sis-

tem, promovează produsele cu Indicații Geografice la diferite foruri internaționale. Totuși, dezvoltarea sistemului indicațiilor geografice întârzie, iar motivele le-am expus succint mai sus.

Important este să accentuăm că asociațiile de producători care inițiază procedura de înregistrare a Indicațiilor Geografice autohtone beneficiază, la moment, de scutirea achitării taxelor aferente înregistrării de către AGEPI.

- Cum sunt văzute produsele din Moldova la Bruxelles, acolo unde are loc etapa de înregistrare la nivel de comunitate europeană a Indicațiilor noastre Geografice?

- La moment, în UE este asigurată protecția a două Denumiri de Origine din R. Moldova („Ciumai” și „Romanești”). Alte patru Indicații Geografice au fost comunicate părții europene și au trecut cu succes perioada consultărilor publice („Codru”, „Valul lui Traian”, „Ștefan Vodă” și „Divin”). Pe viitor, toate Indicațiile Geografice autohtone noi care vor fi înregistrate vor fi comunicate părții europene prin intermediul Subcomitetului pentru Indicații Geografice, instituit în conformitate cu Articolul 306 al Acordului de Asociere între Republica Moldova și Uniunea Europeană.

Amintesc că la 01.04.2013 a intrat în vigoare Acordul bilateral între Republica Moldova și Uniunea Europeană cu privire la protecția Indicațiilor Geografice ale produselor agricole și alimentare, care este parte integrantă a Acordului de Asociere RM-UE, intrat în vigoare din 01.07.2016. În baza acestui acord, Republica Moldova și UE s-au angajat să respecte și să protejeze reciproc Indicațiile Geografice și Denumirile de Origine înregistrate. Protecția reciprocă este asigurată în baza unui schimb de liste între părți care are loc după ce Indicațiile Geografice sunt înregistrate la nivel național (fără necesitatea de a achita careva taxe).

Pentru conformitate:
Elena SCOBIOALĂ

Cine și ce fel de produse poate înregistra?

- Ce poate fi înregistrat ca Indicație Geografică (IG), Denumire de Origine (DO), Specialitate Tradițională Garantată (STG)?

- În calitate de Indicație Geografică, Denumire de Origine poate fi înregistrată denumirea geografică a unei regiuni sau localități, a unui loc determinat (ex. Codru, Ștefan Vodă), care servește la desemnarea unui produs originar din această regiune, localitate, loc determinat. Indicația geografică, Denumirea de origine poate fi înregistrată atât pentru produse agricole și alimentare (nuci, brânzeturi, prune, pomușoare ș.a.), cât și pentru produse artizanale (covoare, broderii, obiecte de olărie, din lemn, din lozie ș.a.), pentru materie primă minerală (piatră, nisip, argilă, bentonit ș.a.).

În calitate de Specialitate Tradițională Garantată poate fi înregistrat doar un produs agricol sau alimentar care este obținut din materie primă tradițională sau care se caracterizează printr-o compoziție tradițională sau printr-un mod tradițional de producere/prelucrare.

- Care sunt beneficiile protecției în promovarea diversificării produselor?

- obținerea unui supraprofit în schimbul garanției calității;
- extinderea piețelor de vânzare;
- promovarea regiunii rurale;
- valorificarea locului de origine al produsului;
- păstrarea tradițiilor locale;
- edificarea identității naționale;
- colaborarea producătorilor locali;
- distribuirea echitabilă a veniturilor pe întreg lanțul de producere;
- dezvoltarea ramurilor economice aferente.

- Cine poate înregistra IG, DO, STG?

IG, DO. Orice asociație de producători sau de procesatori, indiferent de forma juridică de organizare sau de componența acesteia, membrii căreia desfășoară o activitate de producție pentru produsele originare din aria geografică delimitată.

STG. Orice asociație de producători sau de procesatori, indiferent de forma juridică de organizare sau de componența acesteia, membrii căreia desfășoară o activitate de producție pentru produsele care constituie o specialitate tradițională.

- Ce trebuie să cunoști înainte să aplici pentru înregistrare?

Rolul de bază al indicațiilor geografice/denumirilor de origine este de a garanta anumite calități sau caracteristici ale produselor pe care le desemnează.

Rolul de bază al specialităților tradiționale garantate este de a pune în evidență și de a garanta anumite caracteristici specifice prin care un produs agricol sau alimentar se deosebește de alte produse din aceeași categorie.

- Care sunt simbolurile naționale asociate IG, DO, STG?

Sursa: www.agepi.gov.md

Prin intermediul schemei de re-acordare a granturilor, Forumul Societății Civile al Parteneriatului Estic sprijină proiectele membrilor societății civile din cadrul Parteneriatului Estic, cu o dimensiune regională, care vor contribui la realizarea misiunii și obiectivelor Forumului societății civile al Parteneriatului Estic.

Donatorii schemei de re-acordare a granturilor sunt Uniunea Europeană, Fondul Național pentru Democrație și Ministerul Ceh al Afacerilor Externe.

Suma totală disponibilă pentru apelul de propuneri în anul 2016 este de 307.500 EURO. Granturile sunt oferite organizațiilor societății civile din țările membre ale Parteneriatului Estic și UE.

Domeniile-cheie de sprijin sunt democrația și drepturile omului, integrarea economică, mediu și energie, contacte între oameni, politici sociale și de muncă.

Această ediție specială a fost produsă cu sprijinul Uniunii Europene. Conținutul acestei publicații este responsabilitatea exclusivă a Mișcării Ecologiste din Moldova și nu neapărat reflectă punctul de vedere al Uniunii Europene.

This project is funded by the European Union

National Endowment for Democracy
Supporting freedom around the world

Ministry of Foreign Affairs of the Czech Republic